

ชื่อวิทยานิพนธ์ การใช้สารสนเทศของนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้วิจัย นางสาวพรเพ็ญ คำณวัฒน์ รหัสนักศึกษ 2501000323

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์มาลี ล้ำสกุล (2) รองศาสตราจารย์มาลี สุรเชษฐ

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพการใช้สารสนเทศของนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และ (2) ปัญหาในการใช้สารสนเทศของนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในการปฏิบัติงานจัดทำร่างกฎหมาย และให้ความเห็นทางกฎหมาย

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักกฎหมายปฏิบัติงานร่างกฎหมาย และให้ความเห็นทางกฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักกฎหมายที่มีประสบการณ์ในกฎหมายเฉพาะด้าน และกลุ่มนักกฎหมายที่มีประสบการณ์ในกฎหมายทุกส่วนราชการ กลุ่มละ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม และใช้ทฤษฎีสถานะแวดล้อมของการใช้สารสนเทศของเทอร์เนอร์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และใช้แนวทางการวิเคราะห์เนื้อหาการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า (1) การใช้สารสนเทศของนักกฎหมาย 1) ในการปฏิบัติงานจัดทำร่างกฎหมายซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการตรวจความจำเป็นในการตรากฎหมาย การตรวจแก้ไขและจัดทำร่างกฎหมาย และการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายโดยคณะกรรมการกฤษฎีกา ในขั้นตอนการตรวจความจำเป็นในการตรากฎหมาย นักกฎหมายที่มีประสบการณ์ในกฎหมายเฉพาะด้านและนักกฎหมายที่มีประสบการณ์ในกฎหมายทุกส่วนราชการ ใช้สารสนเทศเหมือนกัน กล่าวคือใช้เอกสารต้นเรื่อง เอกสารการรับฟังความคิดเห็น และตัวบทกฎหมาย ส่วนขั้นตอนการตรวจแก้ไขและจัดทำร่างกฎหมาย นักกฎหมายใช้บทความและงานวิจัย เพื่อให้ได้รับข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนกฎหมาย และการแก้ปัญหาด้านกฎหมายในต่างประเทศ แต่ในส่วนการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกันนักกฎหมายที่มีประสบการณ์ในกฎหมายเฉพาะด้านใช้สารสนเทศหลากหลายประเภทมากกว่านักกฎหมายที่มีประสบการณ์ในกฎหมายทุกส่วนราชการ สำหรับขั้นตอนการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา นอกจากการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายต่างประเทศ รายงานการประชุม และเอกสารรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนแล้ว มักมีการค้นสารสนเทศเพิ่มเติมในระหว่างการประชุม 2) ในการปฏิบัติงานให้ความเห็นทางกฎหมาย นักกฎหมายทั้ง 2 กลุ่มใช้สารสนเทศเหมือนกัน กล่าวคือ เอกสารต้นเรื่อง เอกสารเรื่องเสร็จ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง สอบถามจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และสำหรับการเข้าถึงสารสนเทศ นักกฎหมายส่วนใหญ่เข้าถึงสารสนเทศจากระบบห้องสมุดดิจิทัลของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และค้นคืนสารสนเทศด้วยเวิร์ชเอนจินกูเกิลบนอินเทอร์เน็ต (2) ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักกฎหมาย ด้านห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่มีล้าสมัยและไม่เพียงพอกับความต้องการ ด้านห้องสมุดดิจิทัล พบว่าการค้นหาเกิดข้อผิดพลาด ผลลัพธ์จากการค้นที่ได้ในแต่ละครั้งไม่เหมือนเดิม

คำสำคัญ การใช้สารสนเทศ นักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

Thesis title: Information Use by Lawyers at the Office of the Council of State
Researcher: Miss Pornpen Kumnoonwat; **ID:** 2501000323;
Degree: Master of Arts (Information Science);
Thesis advisors: (1) Malee Lumsakul, Associate Professor; (2) Malee Surachet, Associate Professor;
Academic year: 2013

Abstract

This research aims 1) to study information use by lawyers at the Office at the Council of State and 2) to investigate the problems in information use by lawyers at the Office of the Council of State in the performance of drafting laws and legal opinions.

This study adopts a qualitative research approach using the focus group method for data collection. Eighteen lawyers at the Office of the Council of State were divided into 2 groups, one of lawyers with experience in the legal specialty and the other of the lawyers with experience in all government legislation, who were purposively sampled. Research tools consisted of a preliminary survey and the focus group questions. Taylor's Information Use Environments (IUE) theory was used as a conceptual framework. Data was analyzed using content analysis.

Research findings were as follows. (1) Information use by lawyers in the performance of legal drafting which are to determine the need for legislation, editing and law drafting and reviewing law drafting by the Council of State. In the performance of legal drafting is to determine the need for legislation. The lawyers who had experience in the legal specialty used the same kind of documents as the lawyers who had experience in all government legislation, including explanatory memorandum documents, public hearing papers and legislation. However, the lawyers who had experience in the legal specialty used a broader range of information than the lawyers who had experience in all government legislation. For editing and law drafting, lawyers use articles and research papers to understand social, economic, political and legal problems and legal remedies in foreign countries. In the process of reviewing law drafting by the Council of State, lawyers use laws, foreign laws, minutes and public hearing papers and also search the internet during the meeting. For the information use in compliance with legal opinions, the lawyers focused on the explanatory memorandum documents, the file of each subject, related laws and staff consultation. For access to information, most lawyers used information from digital libraries of the Office of the Council of State, as well as Google. (2) Some problems of information use by lawyers were found. Most of the Thai and English information resources in the Council of State's library collection were out-of-date and inadequate. The database searching system of the digital library at the Office of the Council of State was prone to error and the results inconsistent.

Keywords: Information Use, Lawyer, Office of the Council of State